

**SPRAWOZDANIE Z II MIĘDZYNARODOWEJ
KONFERENCJI NAUKOWEJ
„ZMIENNE KONTEKSTY EDUKACJI
A WYZWANIA STRATEGII EUROPA 2020”
WYŻSZA SZKOŁA GOSPODARKI EUROREGIONALNEJ
IM. ALCIE DE GASPERI W JÓZEFOWIE
21.04.2015 ROK**

dr Dorota Łażewska

Wyższa Szkoła Gospodarki Euroregionalnej
im. Alcide de Gasperi w Józefowie
tales.ratio@wp.pl

dr Katarzyna Ferszt-Piłat

Wyższa Szkoła Gospodarki Euroregionalnej
im. Alcide de Gasperi w Józefowie
kferszt@wp.pl

Dynamizm zmian, dokonujących się w życiu społeczno-kulturowym, jest widoczny w przestrzeni edukacyjnej. W polskim systemie edukacyjnym podstawowym i bezpośrednim źródłem dynamiki jest reforma edukacyjna z 1998 roku, której zasadność i skutki nadal trudno jednoznacznie ocenić (Zahorska, 2012). Problematyczność oceny jest związana w dużym stopniu z dynamiką zmian technologicznych, kulturowych, politycznych oraz ekonomicznych. Rzutują one na edukację i obligują elity decyzyjne w tym zakresie do natychmiastowej aktualizacji założeń, wytycznych i programów do bieżących potrzeb rzeczywistości społecznej. A jest to rzeczywistość widziana oczami badaczy i naukowców, jako: wysoce zdywersyfikowana z szerokimi obszarami niepewności i ryzyka. Świadczą o tym ukute określenia, a mianowicie: społeczeństwo globalne, wiedzy i informacji, wielokulturowe czy ryzyka. Skomplikowana rzeczywistość społeczna sprawia, że równie skomplikowana staje się współczesna rzeczywistość edukacyjna. „Podobnie jak w kulturze następuje przeobrażenie rozumienia nauki, pojawia się nowe spojrzenie na relacje między człowiekiem i wytwarzaną przez niego wiedzą, tak szkoła wymaga zmiany perspektywy patrzenia na własne działania, określenia na nowo swoich zamierzeń w taki sposób, by zminimalizować jej oddziaływanie jako czynnika inercyjnego w stosunku do przemian ogólnokulturowych

i aby pomóc uczniom w zbudowaniu kompetencji pomagających im w odnalezieniu swojego miejsca w zmieniającym się świecie.” (Klus-Stańska, 2002). Do zadań szkolnictwa należy zatem przygotowanie dzieci, młodzieży i dorosłych do życia w zmieniających się warunkach cywilizacyjnych. Z uwagi na znaczenie Strategii Europa 2020 dla działań w sferze edukacji, po pięciu latach od powstania tego dokumentu potrzebna jest refleksja nad tym czy polska i europejska edukacja sprostała lub sprosta tym wyzwaniom? Jakie zmiany przed nami, jakie perspektywy i prognozy?

Powyższe pytania były kluczowe dla rozważań podjętych w ramach II Międzynarodowej Konferencji Naukowej pod tytułem: *Zmienne konteksty edukacji a wyzwania Strategii Europa 2020*, która odbyła się 21 kwietnia 2015 roku, w siedzibie Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej w Józefowie. Przedmiotem Konferencji były najważniejsze problemy edukacyjne wskazane w 2010 roku przez Komisję Europejską, w „Strategii Europa 2020,” której celem jest inteligentny i zrównoważony rozwój, mający sprzyjać inkluzji społecznej. W Polsce instrumentem realizacji tej strategii jest krajowy Program Operacyjny „Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020” (PO WER 2014–2020). Dokument uwzględnia długofalowe wyzwania stojące przed polskim systemem edukacji. Jednak do naszych rozważań równie cenne było przywołanie sposobów realizacji „Strategii Europa 2020 ” nie tylko w Polsce, lecz również w szerszym kontekście europejskim. Dlatego w interdyscyplinarnej dyskusji udział wzięli przedstawiciele instytucji, odpowiedzialnych za kształt polityki edukacyjnej, a także uniwersytetów, szkół wyższych oraz ośrodków naukowych z Polski, Czech, Słowacji, Ukrainy, Białorusi i Łotwy.

Naukowcy z Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide de Gasperi w Józefowie od lat biorą udział w dyskusji na temat współczesnej edukacji. Przywołać można tematy zorganizowanych w ramach tej Uczelni konferencji, na przykład: *Edukacyjna rzeczywistość na początku XXI wieku* (2004), *Dyrektor szkoły – wyzwanie XXI wieku* (2004), *Polska szkoła średnia i jej miejsce w programach edukacyjnych Unii Europejskiej* (2005), *Coraz trudniej wychowywać – pomóżmy sobie wzajemnie* (2008), *Wczesna edukacja dziecka w kontekście zmian* (2009), *Innowacje w edukacji elementarnej* (2010), *Niedostosowanie społeczne dzieci i młodzieży – teoria i praktyka* (2010), *Dylematy współczesnej edukacji* (2011), *Szkoła i rodzina wobec zagrożeń cyberprzestrzeni – aspekty zdrowotne i wychowawcze* (2011), *Potrzeby edukacyjno-wychowawcze uczniów wobec organizacyjnych i programowych możliwości polskich placówek oświatowo-wychowawczych. Spojrzenie wielodyscyplinarne* (2012), *Przestępczość nieletnich*

– *teoria i praktyka* (2012), Międzynarodowa konferencja naukowa *Innovative technologies in Secondary and Higher Education of Modern Europe* (2013), Współorganizator College of Economics, Humanities and Engineering. Miejsce obrad: Rivne Ukraina), I Międzynarodowa Konferencja *Koncepcje nowoczesnej edukacji dorosłych. Strategie LLL w latach 2014–2020. Międzynarodowe spojrzenia* (2014) (Wyższa Szkoła Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi, 2012). Przywołana tu ostatnia konferencja to kontynuacja zagadnienia, zaś niniejszy artykuł, referując jej wiodące wątki, stanowi jednocześnie głos w dyskusji nad aktualnymi kontekstami współczesnej edukacji oraz możliwościami ich aplikacji w ramach zarówno polskiego, jak i różnorodnych europejskich systemów, z akcentem na wskazania w tym obszarze Strategii Europa 2020 oraz jej polskiego narzędzia realizacji, czyli Programu Operacyjnego „Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020” (PO WER 2014–2020).

W ramach międzynarodowej konferencji, zgodnie z kluczowymi dla „Strategii Europa 2020” zagadnieniami edukacyjnymi, debatę organizowały trzy obszary tematyczne, a mianowicie: 1) podstawowe obszary edukacji całościowej (od edukacji przedszkolnej do edukacji seniorów, z uwzględnieniem szkolnictwa specjalnego, edukacji formalnej i nieformalnej oraz współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym); 2) szkolnictwo zawodowe a rynek pracy (od poziomu gimnazjum do uczelni wyższej – elastyczne ścieżki kształcenia i doradztwo zawodowe, programy mobilności międzynarodowej, mentoring / tutoring / coaching); 3) nauczyciel przyszłości w sieciach współpracy (oczekiwania i ograniczenia w kontekście nowych wyzwań cywilizacyjnych, a jakość kształcenia i doksztalcania nauczycieli).

Zainicjowaną przez organizatorów debatę na temat przyszłości polskiego i europejskiego systemu edukacji w kontekście „Strategii Europa 2020” oraz jego znaczenie, doceniły ogólnopolskie instytucje, takie jak: Organizacja Rozwoju Edukacji oraz Instytut Badań Edukacyjnych, które to objęły Patronatem Honorowym Konferencję, a także rozpowszechniły informację na temat przedsięwzięcia, między innymi na stronie realizowanego przez Instytut Badań Edukacyjnych projektu systemowego: *Badanie jakości i efektywności edukacji oraz instytucjonalizacja zaplecza badawczego*. Wśród pozostałych instytucji wspierających, znalazły się: Wydział Pedagogiczny Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Wydział Pedagogiczny Uniwersytetu Warszawskiego, Katedra Dydaktyki przy Instytucie Pedagogiki Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach, Powiatowy Młodzieżowy

Dom Kultury w Otwocku, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Karczewie, Oświata Powiatowa w Otwocku, Powiatowy Urząd Pracy w Otwocku, Biblioteka Powiatowa w Otwocku, Lokalna Grupa Działania Natura i Kultura, Koło Naukowe Studentów Pedagogiki WSGE „Pedagog,” Journal of Modern Science.

W obradach konferencyjnych udział wzięło ponad pięćdziesiąt osób. Prelegenci z Polski reprezentowali Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN z Krakowa (prof. zw. dr hab. Bożena Muchacka, dr inż. Mateusz Muchacki), Uniwersytet Warszawski (prof. zw. dr hab. Zbigniew Semadeni), Uniwersytet Gdański (mgr Kamila Olga Stępień), Uniwersytet Wrocławski (dr Ewa Musiał, mgr Joanna Śmietanka), Uniwersytet Jana Kochanowskiego z Kielc (dr Paulina Depczyńska), Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny z Siedlec (prof. nadzw. dr hab. Anna Klim-Klimaszewska, dr Ewa Jagiełło), Katolicki Uniwersytet Lubelski im. Jana Pawła II (prof. zw. dr hab. Leon Dyczewski, dr hab. Justyna Szulich-Kałuża, dr Anna Sugier-Szerega), Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej z Lublina ((prof. nadzw. dr hab. Mariusz Korczyński, dr Agata Świdzińska), Uniwersytet Kazimierza Wielkiego (prof. nadzw. dr hab. Mariusz Cichosz), Akademię Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z Warszawy (dr Maria Trzcińska-Król), Akademię im. Jana Długosza z Częstochowy (dr Aleksandra Kruszewska, dr Joanna Juszczak-Rygałło), Akademię Humanistyczną im. Aleksandra Gieysztora z Pułtuska (prof. zw. dr hab. Валентина Лозовецька, dr Krystyna Kamińska), Lubelską Szkołę Wyższą z Ryk (dr Mirosława Brasławska-Haque), Szkołę Wyższą im. Pawła Włodkowica z Płocka (dr Małgorzata Kamińska), Wyższą Szkołę Nauk Społecznych z Mińska Mazowieckiego oraz Wyższą Szkołę Gospodarki Euroregionalnej z Józefowa. Na konferencji była też reprezentowana instytucja: Neobrit Education Ltd, Global Advances Research Centr z Józefowa (mgr Agnieszka Kantorowicz). Wykładowcy ze Słowacji reprezentowali Uniwersytet Mateja Bela z Bańskiej Bystrzycy (prof. Miroslav Krystoń, prof. Peter Jusko), Uniwersytet Konstantyna Filozofa z Nitry (prof. Dagmar Markova, mgr Petr Kocina), Uniwersytet Cyryla i Metodego z Trenčyna (dr Olga Bočáková, dr Darina Kubičková), Uniwersytet Jan Szafaryka z Koszyc (prof. Lubov Vladyková, prof. Andrea Klimková) oraz Katolicki Uniwersytet z Ružomberka (prof. Slavomira Bellova, prof. Tomáš Jablonský). Czechy były reprezentowane przez Instytut Studiów Międzynarodowych z Brna (prof. Miloslav Jůzl). Prelegenci z Ukrainy reprezentowali Państwową Akademię Nauk Pedagogicznych Ukrainy, Przykarpacki Narodowy Uniwersytet im. Wasyla Stefanyka, Iwano-Frankowski

Instytut Poddyplomowego Kształcenia (prof. Инна Богдановна Червинская, dr Ольга Дмитриевна Барабаш), Narodowy Uniwersytet Pedagogiczny im. M. P. Dragomanova z Kijowa (dr Sofia Sokolova). Prelegenci z Białorusi reprezentowali Państwowy Poleski Uniwersytet (dr Светлана Викторовна Власова) oraz instytucję Belintelros z Mińska (dr Andrey Daragenski). W konferencji udział wzięli nauczyciele akademicy z Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie: dr Barbara Antczak, dr Katarzyna Ferszt-Piłat, dr Krzysztof Gogacz, dr Tadeusz Graca, dr Małgorzata Kaniewska, dr Anna Krajewska, dr Katarzyna Novikova, dr Dorota Łażewska, dr Anna Orzyłowska, dr Małgorzata Such-Pyrgiel, dr Aleksandra Szejniuk i dr Tomasz Wrzosek. Wykładów wysłuchali również obecni na konferencji studenci kierunku pedagogika WSGE, którzy wzięli też czynny udział w organizacji konferencji: Pani Longina Molak, Pani Magdalena Penkul, Pani Justyna Niedziółka, Pani Agnieszka Jodłowska, Pani Dorota Żurawska, Pani Ewa Sekuła, Pani Joanna Olczak oraz Pan Marek Goliński i Rafał Krupak.

Otwarcia Konferencji dokonał JM Rektor Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej z Józefowa – dr Tadeusz Graca. Po przywitaniu gości wystąpił Profesor Bronisław Sitek – Prezes Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, który podkreślił wagę i aktualność podjętego na konferencji tematu, związanego z analizą strategii Europa 2020, dotyczącej obszaru współczesnej edukacji. Z kolei Hanna Majewska-Smółka – Dyrektor Oświaty Powiatowej w Otwocku – omówiła zreformowane kształcenie zawodowe i ustawiczne. Następnie Danuta Wolska-Rzewuska – Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Otwocku – wskazała na nowe wyzwania Publicznych Służb Zatrudnienia w ograniczaniu bezrobocia młodzieży w kontekście Strategii Europa 2020. Natomiast Pan Romuald Sadowski – Dyrektor Schroniska dla Nieletnich i Zakładu Poprawczego w Warszawie-Falenicy przedstawił zasady tutoring w resocjalizacji. W tej części konferencji wystąpił również Grzegorz Laskowski z Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej w Józefowie, który przedstawił nowe trendy w szkolnictwie wyższym. Głos w sprawie szkolnictwa specjalnego i jego znaczenia w wymiarze europejskim oraz słowackim zabrała prof.. Dagmar Markowa z Uniwersytetu Konstancy Filozofa z Nitry.

Wystąpienia części pierwszej, jako głos specjalistów–praktyków, odnosiły się do celów tematycznych oraz osi priorytetowych i zasad horyzontalnych, wskazanych w takich dokumentach, jak „Strategia Europa 2020” oraz Program Operacyjny: „Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020 ” i dały

szeroki kontekst do rozważań naukowych w sesji plenarnej oraz sesjach panelowych.

Sesji plenarnej przewodniczyła prof. zw. dr hab. Bożena Muchacka z Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN z Krakowa. Pani Profesor zainaugurowała również obrady w tej sesji wykładem na temat: *Wyzwania w zakresie jakości kształcenia nauczycieli, a następnie* – prof. zw. dr hab. Zbigniew Semadeni z Uniwersytetu Warszawskiego i Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi przedstawił wykład: *Problemy integracji przedmiotowej w edukacji początkowej*. Reprezentujące Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach prof. nadzw. dr hab. Anna Klim-Klimaszewska i dr Ewa Jagiełło mówiły o *Elementach edukacji ekonomicznej w klasach I–III szkoły podstawowej*. Pozostałe wystąpienia również skupiały się na analizie edukacji całościowej w różnorodnych edukacyjnych systemach europejskich, w kontekście współczesnych przemian i Strategii Europa 2020. Na przykład – Pani Profesor Валентина Лозовецька z Akademii Humanistycznej im. Aleksandra Gieyszтора w Pułtusku i Państwowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy mówiła na temat *Systemu edukacyjnego na tle europejskiego procesu integracyjnego*, prof. nadzw. dr hab. Mariusz Korczyński z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej o potrzebie edukacji międzykulturowej w wielokulturowej Europie (*Migracje-Edukacja-Bezpieczeństwo*), prof. nadzw. dr hab. Mariusz Cichosz z Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego przedstawił *Środowisko wychowawcze jako miejsce realizacji całościowej edukacji człowieka. Od tradycji do współczesnych przemian*, a swoistym podsumowaniem był temat zgłoszony przez Panią profesor Slavomiirę Bellovą z Katolickiego Uniwersytetu z Ružomberku na Słowacji *Selected attributes of European Strategies 2020 among European Union Stat*).

Następnie obrady toczyły się w dwóch sekcjach równoległych. Tematem pierwszej sekcji były podstawowe obszary edukacji całościowej: od edukacji przedszkolnej do edukacji seniorów z uwzględnieniem szkolnictwa specjalnego, a także edukacji formalnej i nieformalnej oraz współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Druga sekcja dotyczyła zagadnień pedeutologicznych. I tak, wykłady w tej sekcji, były związane z oczekiwaniami i ograniczeniami w kontekście nowych wyzwań cywilizacyjnych oraz jakością kształcenia nauczycieli.

Referaty wygłoszone w czasie sesji plenarnej oraz w trakcie obrad sekcyjnych dotyczyły różnorodnych problemów edukacyjnych. Przedmiotem refleksji prelegentów były następujące zagadnienia: jakość kształcenia nauczycieli, kompetencje zawodowe współczesnych nauczycieli,

edukacja ekonomiczna w klasach I–III, integracja przedmiotów w klasach początkowych, europejski proces integracyjny, edukacja całościowa i jej psychospołeczne uwarunkowania, edukacja seksualna, edukacja dla bezpieczeństwa, edukacja globalna, edukacja obywatelska i międzykulturowa, edukacja zdekonstruowana, edukacja medialna, edukacja prorodzinna, edukacja prawna, doradztwo zawodowe, coaching. Referaty dotyczyły również funkcjonowania poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz znaczenia studiów podyplomowych w edukacji całościowej.

Na zakończenie obrad odbył się panel dyskusyjny z udziałem wszystkich uczestników konferencji. Podczas panelu wskazano na pożądane kierunki rozwoju polskiej i europejskiej przestrzeni edukacyjnej. Bogactwo wygłoszonych referatów na II Międzynarodowej Konferencji Naukowej w WSGE w Józefowie świadczy o tym, iż Uczelnia ta, stała się przestrzenią konfrontacji i wymiany różnorodnych poglądów na temat edukacji, które jednak wzajemnie się przenikają i nierozzerwalnie wiążą. Uczestnicy i zaproszeni Goście podkreślili znaczenie podjętego tematu dla rozważań o obecnej edukacji i zaakcentowali potrzebę kontynuowania zagadnienia cyklicznie w następnych latach. Przedstawione referaty będą opublikowane w „Journal of Modern Science” lub w monografii pokonferencyjnej.

Należy dodać, iż konferencji towarzyszyła wystawa poświęcona polskiej kulturze ludowej, będąca reminiscencją Roku Oskara Kolberga. Wystawa ta była współorganizowana z Biblioteką Powiatową w Otwocku. Miłą przerwą w obradach, a także prezentacją tańca jako przykładu innowacyjnej formy edukacji włączającej, był występ Zespołu Taneczno-Akrobatycznego HIT ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 1 w Otwocku, pod opieką Magdaleny Solińskiej oraz Roberta Czernieckiego.

REFERENCES

- Klus-Stańska D., (2002), *Konstruowanie wiedzy w szkole*. Olsztyn: Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko–Mazurskiego, s.10.
- Wyższa Szkoła Gospodarki Euroregionalnej im Alcide De Gasperi (2012) *10 lat*. Józefów: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie, s. 48–52.
- Zahorska M. (2012), *Zawirowania systemu edukacji. Z perspektywy socjologicznych warsztatów badawczych*. Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego.